

Cuprins

Cartea întâi	
Istoricul cazului (1917 – 1919).....	7
Cartea a doua	
Perspectiva lui Rosemary (1919 – 1925).....	67
Cartea a treia	
Victime (1925)	147
Cartea a patra	
Evadarea (1925 – 1929)	233
Cartea a cincea	
Drumul spre casă (1929 – 1930).....	321

F. SCOTT
FITZGERALD

Blândețea
noptii

Traducere din limba engleză
și note de Mihaela Ghiță

POLIROM
2016

— Îmi amintesc. Chiar a fost amuzant, nu?

— Nu și pentru mine. De data asta nu m-a amuzat deloc să te revăd. M-am plăcuit de amândoi, dar nu se vede pentru că voi sunteți și mai plăcuiti decât mine – știi la ce mă refer. Dacă aș mai avea vreo urmă de entuziasm, mi-aș căuta niște oameni noi.

Mânușile de catifea ale lui Nicole au căpătat o ușoară asprime când i-a răspuns:

— Pare cam nesăbuit din partea ta să fii atât de dezagreabil, Abe. Oricum nu crezi ce spui. Nu înțeleg de ce-ai renunțat la toate.

El a rămas pe gânduri, străduindu-se din răsputeri să nu tușească sau să-și sufle nasul.

— Presupun că m-am plăcuit; și-apoi, aș fi avut de bătut un drum lung ca să mă întorc și să scot cumva la capăt.

Adesea, un bărbat poate face pe copilul neajutorat în fața unei femei, însă lucrul asta nu-l reușește aproape niciodată când se simte într-adevăr ca un copil neajutorat.

— N-ai nici o scuză, a spus Nicole cu însuflețire.

Cu fiecare minut Abe se simtea tot mai rău – nu-i veneau în minte decât remarki neplăcute și țâfnoase. Nicole se gădea că atitudinea potrivită în ceea ce-o privea era să stea cu mâinile în poală și cu privirea atâtă drept înainte. O vreme n-au schimbat nici un cuvânt – fiecare fugă de celălalt, respirând doar în măsura în care dinainte i se deschidea un petic de albastru, un cer pe care celălalt nu-l vedea. Spre deosebire de îndragostiti, ei nu aveau trecut; spre deosebire de soți, ei nu aveau viitor; și totuși, până în dimineață aceea, lui Nicole îi plăcuse de Abe mai mult decât de oricare alt bărbat pe lume în afară de Dick – iar el era de ani de zile amărăt și speriat din cauza dragostei pe care i-o purta.

— M-am saturat de lumile femeilor, a zis el din senin.

— Atunci, de ce nu-ți faci o lume a ta?

— M-am saturat de prieteni. Mult mai bine e să ai sicofanți.

Nicole a încercat să impingă minutarul în jurul cadranului pe ceasul din gară, dar...

— Ești de acord? a întrebat-o.

— Sunt fermele și treaba mea este să țin lucrurile laolaltă.

— Treaba mea este să le destram.

— Când te imbeti, nu destrami nimic în afara de tine, a zis ea, simțindu-se înfrigurată, și speriată, și nesigură.

Gara se umplea, însă nu se zărea nimeni cunoscut. După câteva clipe, privirea l-a oprit, recunoscătoare, asupra unei fete înalte, cu un păr de culoarea păielor ca un colf, care punea niște scrisori la cutia poștală.

— Trebuie să vorbesc cu fata aceea, Abe. Abe, trezește-te! Netotule!

Rabdător, el a urmărit-o cu privirea. Femeia s-a întors surprinsă să-o salute pe Nicole, iar Abe și-a dat seama că-o mai văzuse prin Paris. A profitat de absența lui Nicole ca să tușească tare, mai să-și întoarcă stomacul pe dos, în batistă și să-și susție zgomotos nasul. Se încălzise, iar rufăria de corp îi era leoarcă de sudoare. Degetele îi tremurau atât de violent, încât a avut nevoie de patru chibrituri să-și aprindă o țigară; devenise absolut necesar să-și croiască drum până la bufet să bea ceva, însă Nicole s-a întors imediat.

— A fost o idee proastă, a zis ea cu o veselie înghețată. După ce m-a implorat să trec să-o văd, acum m-a tratat foarte de sus. Se uita la mine de parcă aş fi fost un putregai. (Atâtătă, a scos un chicotit scurt, ascuțit.) Lasă-i pe oameni să vină la tine.

Abe și-a revenit după un acces de tuse tabagică și a remarcat:

— Partea proastă e că, atunci când ești treaz, nu vrei să vezi pe nimeni, iar când ești cherchelit, nimeni nu vrea să te vadă pe tine.

— Pe cine — pe mine? Nicole a râs iarăși; din cine știe ce motiv, întâlnirea de mai devreme o înveselise.

— Nu... pe mine.

— Vorbeste pentru tine. Mie îmi plac oamenii — o mulțime de oameni. Îmi place...

Rosemary și Mary North și-au făcut apariția, mergând incet și căutându-l din ochi pe Abe, iar Nicole le-a întâmpinat grotesc cu un „Hei! Salut! Aici!”, râzând și fluturând pachetul cu batiste pe care-l cumpărase pentru Abe.

Stăteau în picioare, într-un grupușor stingher, copleșit de prezența gigantică a lui Abe, aplecat oarecum asupra lor ca epava unui galion, dominându-și cu prezența slabiciunea și îngăduința de sine, ingustimea și amărăciunea. Cu toții erau conștienți de demnitatea solemnă pe care o emana el, de realizările lui fragmentare, ambigue și depășite. Dar erau însărcinăți de voință lui care supraviețuia, cândva o voință de a trăi, devenită între timp o dorință de moarte.

A sosit și Dick Diver, aducând cu el o suprafață fină, strălucitoare, pe care cele trei femei au sărit ca niște maimuțe, scoțând tipete de ușurare, cocotându-i-se pe umeri, pe calota frumoasă a pălăriei sau pe măciuliu de aur a bastonului. Acum, pret de câteva clipe, puteau să facă abstracție de spectacolul enormei obscenități a lui Abe. Dick a cântărit rapid situația și a înțeles-o pe tacute. I-a tras afară din adâncul lor în realitatea gării, revelându-i splendorile. Undeva, în apropiere, câțiva americani își luau râmas-bun pe tonuri care imitau ritmul apei ce curge într-o cadă mare și veche. Așa cum stăteau în gară, cu Parisul în spate, păreau că se apleacă puțin asupra oceanului, prin procură, suferind deja o schimbare radicală, o reașezare a atomilor astfel încât să compună molecula esențială a unui popor nou.

Asadar, americanii instărați se revârsau prin gară spre peroane, cu fețe noi, sincere, inteligente.

politicoase, goale de gânduri, pentru că gândise altcineva pentru ei. Câte un chip de englez ivit întâmplător printre ele părea strident și surprinzător. Când se strânseseră destui americani pe peron, prima impresie de puritate imaculată și de bogăție pe care îl-o lăsaseră începea să palească într-un amurg rasial vag ce îl stânjenea și îl orbea atât pe ei, cât și pe cei care stăteau să-i observe.

Nicole l-a prins pe Dick de brat, strigând: „Uite!”. El s-a intors la timp ca să vadă ceea ce s-a petrecut într-o jumătate de minut. La scara unui vagon Pullman, cu două vagoane mai încolo, o scenă animată se distingea pe fundalul numeroaselor despărțiri. Tânără cu părul ca un coif cu care discutase Nicole mai devreme s-a îndepărtat brusc de bărbatul cu care stătea de vorbă, făcând cățiva pași într-o parte, și a băgat, înfrigurată, o mână în poșetă; pe urmă pocnetul a două focuri de revolver a sfâșiat aerul ingust al peronului. În același timp, locomotiva a șulerat ascuțit și trenul s-a pus în mișcare, iar impușcăturile și-au pierdut o clipă din însemnatate. Abe le-a făcut din nou cu mâna de la fereastra compartimentului, fără să știe ce se întâmplase. Dar, înainte ca multimea să se imbulzească, ceilalți apucaseră să vadă cum gloanțele și-au atins ținta, care s-a prăbușit în fund pe peron.

Până când trenul s-a oprit în sfârșit a trecut parcă un secol; Nicole, Mary și Rosemary au așteptat într-o margine, în vreme ce Dick și-a croit drum prin inghesuială. Le-a regăsit abia după cinci minute – între timp multimea se împărțise în două, o parte urmându-l pe bărbatul întins pe targă, iar cealaltă pe fata care mergea, palidă și hotărâtă, între doi jandarmi năuciți.

— A fost Maria Wallis, a zis Dick repede. Bărbatul pe care l-a impușcat e un englez – s-au chinuit îngrozitor să afle cine e, pentru că glonțul a trecut prin actul de identitate. (Se îndepărtau

grăbiți de tren, impinsă de multime.) Am aflat la ce poste de police o duc, aşa că o să merg acolo...

— Soră-sa locuieşte în Paris, a obiectat Nicole. De ce să nu-i telefonăm ei mai bine? Ciudat că nimenei nu s-a gândit la asta. E măritată cu un francez, și el poate să facă mai multe decât noi.

Dick a șovăit o clipă, a cătinat din cap și a plecat.

— Așteaptă! i-a strigat Nicole din urmă. E o prostie – cum ai putea tu să-o ajută... cu franceza ta?

— Cel puțin o să am grija să nu-i facă vreun rău.

— Sigur o să-o rețină, l-a asigurat Nicole tâios. Doar l-a împușcat pe bărbatul acela. Cel mai bine e să-l telefonăm chiar acum Laurei – ea poate să facă mai mult decât noi.

Dick nu era convins – pe deasupra, se și dădea mare în fața lui Rosemary.

— Așteaptă aici, i-a ordonat Nicole și a pornit în grabă spre o cabină telefonică.

— A, când Nicole ia lucrurile în mâinile ei, a zis el cu o ironie tandră, nu mai rămâne nimic de făcut.

O vedea pe Rosemary pentru prima oară în dimineața aceea. S-au privit, încercând să-și amintească emoțiile din ajun. O clipă, fiecare i-a părut ireal celuilalt – apoi zumzetul domol și cald al iubirii a reînceput.

— Îți place să ajută pe toată lumea, nu? a zis Rosemary.

— Mă prefac numai.

— Mamei îi place să ajute pe toată lumea – sigur, ea nu poate ajuta atât de multă lume cum poți tu. (A oftat.) Uneori mă găndesc că sunt ființa cea mai egoistă de pe pământ.

Pentru prima dată, referirea la mama ei îl irita în loc să-l amuze. Voia să-o dea la o parte pe maică-sa, să scoată întreaga poveste din atmosfera de odaie de copil pe care Rosemary se încăpătăna

s-o creeze. Dar își dădea seama că această pornire era dovada pierderii controlului – ce s-ar fi întâmplat cu atracția lui Rosemary față de el dacă ar fi slăbit frâiele, fie și pentru o clipă? Vedea, nu fără o senzație de panică, cum legătura lor aluneca încet spre un punct mort; dar nu putea să se opreasca acolo, trebuia fie să meargă înainte, fie să dea inapoi; pentru prima dată, l-a trecut prin minte că Rosemary ținea mâna pe maneta de conducere cu mai multă autoritate decât el.

Însă n-a apucat să se gândească la un plan de acțiune, că Nicole s-a și intors.

— Am găsit-o pe Laura. Nu știa nimic. Glasul îl tot pierea și apoi îl revinea – ca și cum ar fi leșinat întruna și apoi și-ar fi venit în fire. Mi-a zis că simțise c-o să se întâmple ceva în dimineața asta.

— Maria ar trebui să intre în trupa lui Diaghilev¹, a zis Dick pe un ton bland, ca să-i readucă pe toți la apatia de mai devreme. Are un simț aparte pentru *décor* – ca să nu mai vorbim de ritm. O să mai reușim oare, vreunul dintre noi, să ne uităm la un tren care pleacă din gară fără să ni se pară că auzim impușcături?

Coborau treptele largi de oțel.

— Mi-e milă de bărbatul ăla, săracul, a zis Nicole. Bineînțeles că de aia mi-a vorbit așa de ciudat – se pregătea să deschidă focul.

A râs, Rosemary i s-a alăturat și ea, însă amândouă erau ingrozite și amândouă își doreau cu ardoare ca Dick să facă un comentariu moral asupra incidentului și să nu lase asta în sarcina lor. Dorința asta nu era întru totul conștientă, mai ales în ceea ce o privea pe Rosemary, obișnuită ca asemenea întâmplări să-i treacă șuierând pe la ureche ca niște schije de obuz. Dar simțea și ea unda de soc. Pentru moment, Dick era prea

1. Serghei Diaghilev (1872-1929) – critic de artă și impresar de balet rus, fondatorul companiei Ballets Russes.